Ankenævnet for Forsikring

Den 1. juli 2015 blev i sag nr. 87589:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Nordea Pension
Klausdalsbrovej 615
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har pensionsordning med forsikring ved tab af erhvervsevne i Nordea Liv og Pension. Han klager ved sin advokat over, at selskabet pr. 31/7 2014 er ophørt med at yde dækning ved tab af erhvervsevne.

Selskabet, der har ydet dækning ved tab af erhvervsevne i perioden fra den 18/11 2004 til den 31/7 2014 har anført, at det ikke er dokumenteret, at klagerens erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad. Selskabet har videre anført, at det ikke har besluttet, om det vil rette krav om tilbagebetaling af ydelser mod klageren.

Forsikringen giver ret til udbetaling af forsikringsydelse og præmiefritagelse, når erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller mindre på grund af sygdom eller ulykke. Der er en karenstid på 3 måneder.

Klageren, der er født i 1969, pådrog sig i 2004 en knæskade, hvilket han i perioden 2004 til 2007 blev opereret for 5 gange. Han blev i 2007 godkendt til fleksjob og har siden da arbejdet 9 timer ugentligt på et kontor.

I forbindelse med selskabets løbende vurdering af, hvorvidt klageren fortsat opfyldte betingelserne for dækning ved tab af erhvervsevne indhentede selskabet speciallægeerklæringer.

I ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 29/1 2014 er det bl.a. oplyst:

"**Klager:**
Skadelidte medbringer liste over klager, vedlagt. Det med kuglepen øverst oppe er mine tilføjelser, idet skadelidte anfører, at have konstante smerter sv.t. ve. knæ, sv.t. VAS 8, nedsat gangdistance på max. 100-200 meter med krykke på en god dag, herunder kommer der smerter stigende til en VAS 10 på en skala fra 0-10, 10 værst. Klager endvidere over nedsat kraft i ben og nedsat bevægelig samt af og til instabilitetsfornemmelse i ve. knæ. Hertil kommer de funktionelle gener der er anført i vedlagte. Har anket dette og endnu ikke fået afgørelse herpå. Betjener sig i øvrigt af kørestol og el scooter. Sv.t. hø. knæ er der dagl. smerter ved aktivitet sv.t. VAS 5, men ingen hvilesmerter.
Endelig klager skadelidte over recidiverende smerter lavt i lænden med smerteudstråling ned bag på begge lår, men ikke yderligere distalt herfor. Går hos kiropraktor og er angiveligt udredt med afkræftning af diskusprolaps.

Objektivt:
…
Knæled: Ve. knæ med reaktionsløse artroskopiportaler, der er smerter ved mindste berøring, men normal trofik og behøring og ingen ændret kulde, varme eller svedsekretion og således ikke umiddelbart tegn på regionalt smertesyndrom.
Der er ingen intraartikulær ansamling på nogle af knæene, hø. knæ med let retropatellar skurren ved bevægelighed. Hø. knæ stabilt, fortil/bagtil/sideverts med negativ Lachmann, ve. kan ikke undersøges pga. smertereaktion med hensyn til disse parametre. Patella synes at spore normalt på begge side.
Ved grov neurologisk undersøgelse angives hypæstesi sv.t. mediale del af ve. femur og skadelidte kan ikke fange vastus medialis og der ses i øvrigt svær synlig muskelatrofi af ve. quadricepsmuskulatur, hvilket bekræftes ved objektiv omfangsmåling, idet ve. lår på tykkeste sted måler 50 cm mod 58 cm på hø. side.
Øvrige omfangsmål: Ve. lår, 10 cm over basis af patella 44 cm, mod 47 cm på hø. side.
Ve. knæomfang: 39 cm (hø. også 39).
Ve.sidig lægomfang på tykkeste sted, ve. 39 cm, hø. også 39 cm.
…
Konklusion:
Der findes fuld overensstemmelse mellem de fremsatte klager og de objektive fund, der er tale om en kompleks sygehistorie med flere traumer af ve. knæled som trods disses gentagen synes at stå i betydelig diskrepans med skadelidtes fremtoning. Der er således kronisk smerteproblematik af moderat til svær grad, hvilket har kompromitteret erhvervsevnen og skadelidte er tilkendt flexjob i 2005 og kan akkurat varetage 9 timer ugentligt. Tilstanden er stationær/let forværret, idet der er tilkommet gener fra hø. knæ, også i form af smerteproblematik ved belastning.
Specifikt ønskes beskrivelse af aktuelle helbredstilstand, hvilket fremgår af ovenstående samt i hvilket omfang, smerterne hæmmer forsikret i at udføre sit flexjob: Hertil kan svares, at skadelidte som anført akkurat kan klare de 9 timers flexjob, men mener sig ikke i stand til at klare yderligere tid. I forhold til medsendte oplysninger er der sket en let forværring, idet smerterne er taget til og i forhold speciallægeerklæring af 2006, hvor der findes fleksion til 100 grader, er denne nu 75 grader. Skadelidte synes således præget af forværring af den kroniske smertetilstand. Smertetilstanden er konstant og der er ingen gode dage med smerteophør/betydelig smertereduktion. Skadelidtes funktionsindskrænkninger fremgår af vedlagte liste over dagl. gener.

Psykisk fremstår skadelidte fuldstændig reel og med et ønske om fortsat tilknytning til arbejdsmarkedet samt sportsverdenen om end sidstnævnte kun kan foretages siddende i kørestol/el scooter og ikke som aktiv på noget som helst niveau.
Livsfunktionen og humøret er selvfølgelig påvirket af aktuelle og skadelidte får antidepressiv medicin. Rullestol anvendes således helt overvejende og herudover el scooter og kun ved absolut behov anvendes krykkestok. En beskrivelse af skadelidtes fritidsinteresser er beskrevet, der kan ikke foretages noget af fysisk krævende karakter.
Konklusivt er der således tale om en forværring i forhold til de i sagen foreliggende akter og der burde være sufficiente oplysninger til afgørelse af erhvervsevnetabsstørrelse."

I neurologisk speciallægeerklæring af 13/5 2014 er det bl.a. noteret:

"AKTUELLE HÆNDELSESFORLØB OG SYMPTOMER
1984 patella luksation af venstre knæ, behandlet med stabiliserende knæbandage. Kun lette sequela med smerter, men kunne fortsætte sine sportsaktiviteter.
1991 fornyet knæskade af venstre knæ med forværring i smerter. …
…
2004 Nyt vridtraume af venstre knæ efter fald ned ad skrænt, med betydelig forværring af smerterne i knæet. Artroskopi den 19.08.04 viste normale forhold. Efterfølgende MR af knæet viste skade på den indvendige menisk. Ny artroskopi venstre knæ den 13.01.05 ... Privat hospital hvor man fandt menisken tilhelet samt plica dannelser, hvoraf sidstnævnte blev fjernet. Skadelidte beskriver at smerterne især tiltog efter denne operation og at der også tilkom smerter medialt på låret og at det som om at en del af muskulaturen svarende til dette område ikke kan aktiveres samt at der er nedsat sensibilitet i dette område. Desuden tilkom smerter svarende til læggen. Siden da fået foretaget yderligere artroskopier senest 11.07.05 hvor man fandt normale bruskforhold mellem lårbensknogle og skinneben, og uændret bruskforandringer på bagsiden af knæskallen sv.t. føringsfuren. Desuden forreste korsbåndsskade. Efterfølgende forsøgt intensivt genoptrænet med beskeden effekt. Beskriver at knæet siden seneste vridtraume har virket ustabilt og han har flere gange siden da haft episoder hvor han har haft fornemmelse af at knæet er gået "ud af led" som har medført betydelig forværring af smerterne.
Aktuelle smertegener:
Venstre knæ: En konstant skærende smerte omkring hele knæet fra bagsiden og foran, med smertegrad Numerisk rating scale (NRS) 8 i hvile og NRS- 9-10 i aktivitet. Beskriver det "som om at skinnebenet sidder forkert". Knæet kan intermitterende hæve op, blive rødt og blive koldt. Har nedsat kraft over knæet. Benægter symptomer som allodyni eller hyperæstesi. Igen ændring i svedtendens og ingen trofiske forandringer i forhold til behåring, negle eller hud. Beskriver ingen dystoni eller tremor i ekstremiteten.
Venstre lår: Smerter medialt på låret når han sidder eller ligger ned NRS-2-3
Venstre læg: Konstante skærende brændende smerter NRS-5-6
…
FUNKTIONSNIVEAU
Indtil 2004 hvor skadelidte pådrager sig det tredje vridtraume af venstre knæ havde han et normalt funktionsniveau i forhold til alderen både i arbejdsøjemed og i fritiden til trods for lette knæsmerter. Efter ulykken i 2004 og frem til d.d. sætter de beskrevne smerter fra bevægeapparatet en række begrænsninger. I fritiden har skadelidte været meget aktiv inden for sport og op til 2004 fungeret som …dommer samt spillet badminton. Skadelidte kan nu kun varetage …trænerjob for småpiger, siddende i kørestol/el scooter, 2 timer ugentligt. Kan ikke klare at tage på træningsture med …pigerne. Skadelidte kan ikke længere tage på lange ture med familien herunder rejser, hvilket han og hans familie har gjort meget før 2004. Skadelidte har en gangdistance på 100-200 meter med 2 albuestokke udendørs. Går rundt hjemme uden hjælpemidler. Transporterer sig ellers rundt i kørestol og el scoo-

ter. Har meget svært ved at færdes på trapper og må løfte venstre ben strakt under gang på trapper. Kan ikke holde ud at sidde ned i mere end 1 time ad gangen, da det medfører stærke smerter i låret. Bor i rækkehus med have og skadelidte kan ikke længere hjælpe til i haven og kun i meget begrænset omfang hjælpe til med at støvsuge og købe ind som foretages på scooter. Kan ikke længere tage med familien i biografen, på bakken eller lignende pga. smerterne og trætheden. I forhold til arbejdet har han flexjob på 3 x 3 timers arbejde om ugen. Har tidligere forsøgt arbejdsprøvet med flere timers arbejde hvilket dog måtte opgives. Har på arbejdet fået elevationsbord, og har et meget fleksibelt arbejde i forhold til arbejdstider. Angiver at være fuldstændig udmattet efter 3 timers arbejde og ligger på sofaen hjemme resten af dagen efter arbejde. Træner ikke …pigerne de dage hvor han går på arbejde. Har haft ca. 21 sygedage fra arbejdet sidste år. Psykisk angiver skadelidte at føle sig deprimeret til tider, da det frustrerer ham at han ikke kan gøre hvad han tidligere har kunnet. Angiver at opstille en facade udadtil men har det ikke godt psykisk. Har humørsvingninger og bliver latent sur og vred hvilket påvirker familien. Undlader at deltage i fester med arbejdet. Er sjældent ude hos venner og bekendte, og angiver at nogle af deres venner er faldet fra og at hans lidelse har medført at de ikke har lært nye bekendtskaber at kende.

…

MEDICIN

Før ulykken 2004 tog skadelidte ingen medicin

Efter ulykken tager skadelidte.

Tablet Pamol 1g x5
Tablet Ibuprofen 400mg x1
Tablet Dolol 50mg x5
Tablet Doltard 10mg x1
Tablet Klorzoxazon 250mg x1
Tablet Saroten 10mg x1
Tablet Relifex 500mg x2
Tablet Sertralin 50mg x1
Tablet Imipramin 10mg x3
Tablet Pantoprazol 20mg x2
Tablet Magnesia 1-2 stk dgl.

Føler at den smule effekt han tidligere havde af den smertestillende behandlingen er aftaget over det sidste 1-1 1/2 år så han stort set ikke har nogen effekt aktuelt.

…

BEHANDLINGSFORLØB

2004-2013. Behandling hos fysioterapeut. I starten x3 om ugen og de seneste år x1 om ugen. Har ikke følt nogen effekt på smerterne.

2013-. Er overgået til selvtræning x 4 om ugen ud fra programmer tidligere lavet af fysioterapeuterne.

2005. Varmtvandstræning - 10 gange. Ingen effekt på smerterne

2009. Varmtvandstræning - 5-6 gange. Ingen effekt på smerterne

2007. Alternativ fysioterapi. Specielle udspændingsøvelser. I alt 8-10 gange seancer. Ingen effekt på smerterne.

Desuden haft 30 seancer hos psykolog.

Aktuel behandling hos kiropraktor for rygsmerterne, hvilke har foranlediget røntgen af ryggen, der angiveligt skulle afkræfte diskusprolaps.

…

OBJEKTIVT

…

Underekstremiteter med atrofi af femurmuskulatur på venstre side med et mål på 47 cm i omkreds mod 50 cm i omkreds på højre målt 10 cm over patella. Egal trofik af lægmuskulaturen med omkreds på 38 cm målt 5 cm under tuberositas tibia. Egal omkreds over knæled med mål på 40,5 cm. Nedsat aktiv bevægelighed i venstre knæ til 80 grader. Ved passiv bevægelse kan knæet dog flekteres yderligere men undertegnet bliver stoppet af skadelidte ved 90 grader grundet stærke smerter. Nedsat kraft, ikke smertebetinget, kraftgrad 4 over hofteled både ved flektion og ekstension. Nedsat kraft over knæled og ankelled på venstre side kraftgrad 3-4 men da kraftundersøgelsen medfører stærke smerter i knæet, yder skadelidte ikke sin max kraftudfoldelse. Angiver nedsat sensibilitet for stumpt og spids berøring på et område 5x20 cm medialt på femur, uden at området præcist kan relateres til nogle specifikke nerverødder eller en bestemt nerve. Nedsat vibrationsans til ankelniveau på venstre side. Kan ikke få lov til at undersøge reflekser svarende til patella på venstre side grundet smerter i knæet. Svage og egale reflekser i svarende til achillesreflekser på begge sider. Normal plantarrespons bilateralt. Upåfaldende koordinationsøvelser - kan dog ikke udføres med venstre ben grundet kraftnedsættelse, bevægeindskrænkning og smerter i knæet.
Gangen er afviklet hvor skadelidte prøver at aflaste venstre ben ved at støtte mest muligt på højre. Går med tæt på strakt venstre knæ.
…
KONKLUSION
…
Skadelidtes symptomer i venstre ben kan ikke anatomisk direkte relateres til specifikke nerverødder, rygmarv eller større perifere nerver. Allerede tilbage i 2006 er der beskrevet en atrofi af femur muskulaturen med op til 6 centimers forskel, samt bevægeindskrænkning af knæet til 90 grader pga. smerter. Desuden den anførte føleforstyrrelse. En EMG/ENG undersøgelse vil kunne afklare om atrofien og kraftnedsættelsen skyldes ren inaktivitet eller om der er sket tab af innervation af musklerne pga. nerveskade. Dette vurderes dog ikke at få nogle behandlingsmæssige konsekvenser for patienten da tilstanden vurderes som stationær og har være tæt på uændret igennem de sidste 8 år. Det vurderes at skadelidte som følge af sine mange skader og operationer af venstre knæ både har udviklet nociceptive og neuropatiske smerter. Skadelidte opfylder i midlertidigt ikke de diagnostiske kriterier for Complex Regional Pain Syndrome (CRPS) jf. AISP kriterierne. Der vurderes at være god overensstemmelse mellem skadelidtes klager de objektive fund og funktionsniveau. Skadelidtes tilstand er stationær og udsigten til bedring vurderes minimale. Dog anbefales det at skadelidte tilknyttes en smerteklinik hvor der kan justeres i skadelidtes smertebehandling bl.a. mhp. forsøg med tablet lyrica. For at undgå yderligere fejlbelastningssmerter vurderes det ligeledes vigtigt at skadelidte får relevant fysioterapeutisk træning."

I 2013 iværksatte selskabet observation af klageren, og der blev på denne baggrund udarbejdet en observationsrapport for perioden 26/11 2013 til 29/4 2014. Den udaterede observationsrapport samt videooptagelser er gennemset af nævnets sekretariat.

Ved brev af 21/7 2014 til klageren oplyste selskabet, at dækningen ved tab af erhvervsevne ville ophøre, og henviste til resultaterne af den foretagne observation.

6. 87589

I klageskema af 24/1 2015 og brev af 23/1 2015 til nævnet har klagerens advokat bl.a. gjort gældende:

> "Klager fik i 2006 tilbud om førtidspensionering fra … Kommune, således at det allerede på dette tidspunkt var … Kommunes opfattelse og vurdering, at klagers tilstand var permanent. Klager ønskede dog ikke førtidspension, idet det efter klagers opfattelse var vigtigt at holde sig i gang. Dette nævnes, idet kommuners grundlag for vurdering af, om der kan tildeles førtidspension som følge af en permanent lidelse, grundlæggende er meget streng.
> …
> Lægefaglige vurderinger
> Der har siden 2004 været indhentet 7 speciallægeerklæringer, som alle vedlægges i kopi. Det er i den forbindelse vigtigt at bemærke, at det er indklagede der bestemmer hvilke læger der skal vurdere klagers tilstand.
>
> Konklusionerne i erklæringerne er næsten entydigt, at klagers tilstand er *"varig"* og *"stabil",* at der *"ikke er behandlingsforslag",* at *"der findes fuld overensstemmelse mellem de fremsatte klager og de objektive fund"* samt at *"alle behandlingsforslag er udtømte".* Det fremgår bl.a. af speciallægeerklæring af 12. september 2012 fra speciallægerne i ortopædkirurgi, … og ...
> …
> Det er grundlæggende klagers holdning, at indklagede gennem årene alene har vurderet speciallægeerklæringerne ud fra hvad der var i indklagedes interesse. Således har indklagede mere eller mindre konsekvent alene har forholdt sig til isolerede brudstykker af speciallægeerklæringerne, uden hensyntagen til forhold i erklæringerne som støttede synspunktet om, at klager fortsat skulle have dækning.
>
> I forhold til indklagedes synspunkt om, at klager kan bukke benet, står der ingen steder, at klager ikke har kunnet bukke benet. Klager stiller sig derfor undrende overfor, at indklagede lægger så stor vægt på dette punkt.
> …
> Klagers synspunkter
> Klager anfægter indledningsvist ikke indklagedes ret til løbende at kræve dokumentation for, at klagers erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller derunder.
>
> Klager har gennemgået de i alt 125 minutters video, som indklagede via skjult kamera har optaget, og det er klagers bestemte opfattelse, at materialet er aldeles misvisende, idet følgende hovedankepunkter skal fremhæves:
> 1) Al video vedr. [træning i boldsport], er optaget i starten af træningen, typisk de første 10-15 minutter. Da klager helt åbenlyst kan klare dette tidsrum ikke brug af krykker, er disse optagelser langt fra dækkende for et retvisende billede, idet klager næsten altid anvender krykker senere i træningen - det nærmer sig derfor manipulation, alene at medtage starten af træningen.
> 2) Indklagede har alene anvendt videoklip der er til ugunst for klager. Således er optagelserne der kunne støtte klagers opfattelse af fortsat at have tilstrækkelig nedsat erhvervsevne til at kunne modtage udbetaling, ikke medtaget.
>
> Klager har 69 personer (heraf 54 der må betegnes som helt uvildige i forhold til klager) der alle støtter klagers synspunkter om, at klager fortsat har store problemer med sit knæ. Liste vil kunne fremlægges.

Det er desuden klagers opfattelse, at indklagedes beslutningsgrundlag for ophøret, slet ikke tager med i betragtning, at det gennem alle årene har været kendt - og accepteret - af indklagede, at klager fortsatte sin træning af [boldsport]. Det har gennem hele forløbet været helt åbenlyst, at klager under hensyntagen til klagers fysiske forhold, godt kunne klare en begrænset træning. Men det er sket således, at klagers store medicinforbrug har været indpasset efter lægefaglig ordinering, således at smertedækningen var størst mens træning pågik. Med andre ord "dopede" klager sig mens intensiviteten i træningen var størst, idet klager gennem de mange år har "lært" at vide præcist hvornår smertedækningen virkede.

Omkring medicinering skal det i forhold til indklagedes observationer understreges, at klager efter instruks fra skiftende læger, ikke har taget medicin forud for lægecheck, idet det var vigtigt, at lægeundersøgelsen tegnede et retvisende billede af klagers tilstand, uden anvendelse af stærk medicin.
Liste over klagers nuværende medicinforbrug vedlægges. Der er således tale om meget kraftig medicin som er helt nødvendig for, at klager kan opretholde et blot nogenlunde tåleligt liv.

Indklagede antyder flere steder, at klager ikke anvender kørestol og eller krykker i det omfang som klager selv har angivet til skiftende læger. Til dette kan oplyses, at klagers kørestol flere gange har fået skiftet dæk, og at klagers krykker en gang årligt får skiftet bundstykket, ligesom gribedelen på krykken skiftes jævnligt. Alt dette indikerer efter klagers opfattelse, at der sker slidtage som følge af klagers brug af hjælpemidlerne.

Videooptagelserne
Klager har minutiøst gennemgået samtlige 125 minutters video, og klager skal påpege følgende fejl, unøjagtigheder samt klagers opfattelse af sekvenserne:

- det fremgår at klager 'bærer på større stolper' - nej, der er tale om plastrør, der vejer ca. 100 gram - det fremgår at klager har stift ben - nej, benet bøjes
- flere af videosekvenserne viser, at klager konsekvent lægger vægten på højre ben, for at skåne venstre ben, som er det invalide ben
- alle videosekvenser der er optaget ved klagers ud- og indstigning af bil viser tydeligt, at klager er besværet
- flere af afstandsangivelserne er stærkt overdrevne i observationsrapporten
- et sted i observationsrapporten fremgår det, at klager skulle have sparket og simuleret spark, men dette er i direkte uoverensstemmelse med videosekvensen
- der er flere af tidsangivelserne der ikke passer

Udbetaling til klager
Indklagede har d. 10. december 2015 udbetalt genkøbsværdien af pensionsordningen, men klager har returneret beløbet d. 15. december 2015, som følge af denne tvist.

Indklagedes synspunkter
Det fremgår af indklagedes advokats brev af 21. juli 2014, side 4, at den seneste speciallægeerklæring konkluderede, at klager var væsentligt funktionsbegrænset i både arbejde og fritid, men til trods for dette, satte indklagede en privatdetektiv til at observere klager gennem en periode på 6 måneder. Disse observationer mente indklagede var uforenelig med de afgive oplysninger. Da klager samtidigt ikke efter indklagedes opfattelse havde dokumenteret, at klagers erhvervsevne var nedsat i en grad der kunne begrunde fortsat dækning, bragte indklagede udbetalingen til ophør d. 1. august 2014.

Afslutning
Det er klagers bestemte opfattelse, at indklagedes stop af udbetaling af forsikringsdækning pr. 1. august 2014, hviler på et usagligt grundlag.

Klager anerkender fuldt ud, at det er klagers om nødvendigt løbende bevisbyrde, at dokumentere at betingelserne for fortsat udbetaling er til stede, men det er klagers opfattelse, at samtlige speciallægeerklæringer støtter konklusionen om, at klagers helbredsmæssige forhold er af en sådan art, at erhvervsevnen er nedsat permanent med mere end 2/3, hvorfor indklagedes beslutning om bortfald af udbetaling, er ugyldig, hvorefter udbetalingen med tilbagevirkende kraft fra 1. august 2014 bør genoptages.

Klager kan afslutningsvist konstatere, at uanset indklagedes holdning, er klager ikke anmeldt for forsikringssvig. Dette havde været naturligt, såfremt indklagede fastholder sin holdning om, at klager har 'snydt'".

Selskabets advokat har i brev af 11/2 2015 til nævnet bl.a. anført:

"**Sagsforløbet**
Klager var på indtegningstidspunktet den 1. marts 2003 ansat som … i … og med en årlig indkomst på kr. 780.000,-.

Selskabet har udbetalt invalidepension og ydet præmiefritagelse til Klager i perioden fra den 18. november 2004 til den 31. juli 2014.

Udbetaling af invalidepension og bevilling af præmiefritagelse - og dermed vurderingen af erhvervsevnetabet - er på baggrund af knæskade og efterfølgende mange smerter i venstre knæ.

For en detaljeret gennemgang af Klagers sagsforløb frem til 2008, henvises til AKF 72.192, jf. **bilag B.**

I forbindelse med Selskabets løbende opfølgning på om Klagers erhvervsevne fortsat var nedsat i et dækningsberettigende omfang, blev der indhentet ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 29. januar 2014, **bilag C,** og neurologisk speciallægeerklæring af 13. maj 2014, **bilag D.**

Af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring udfærdiget af overlæge dr. med. speciallæge … den 29. januar 2014, bilag C, fremgår bl.a., at Klager fremstod smerteplaget for så vidt angår venstre knæ, samt at det ikke var muligt at undersøge dette, idet der fremkom smerter ved mindste berøring.
…
Af neurologisk speciallægeerklæring af 13. maj 2014, udfærdiget af afdelingslæge …, bilag D, er forsikredes sygehistorie gentaget. For så vidt angår muskelatrofi fremgår det, at lårets muskulatur (femurmuskulatur) på venstre side blev målt til 47 cm i omkreds mod 50 cm i omkreds på højre - målt 10 cm over knæet. Altså en væsentlig forskel fra den tidligere speciallægeerklæring, hvor det dog er angivet, at omfanget er målt på lårets tykkeste sted. Det fremgår samtidig, at Klagers symptomer i venstre ben ikke var nyopstået, og at der allerede tilbage i 2006 er beskrevet muskelatrofi af lårmuskulaturen med op til 6 cm's forskel, samt at bevægelsesindskrænkningen af knæet til 90 grader på grund af smerter allerede var til stede der.

Klager har over for speciallægen oplyst, at han alene kunne varetage [træning i boldsport] for nogle småpiger, siddende i rullestol eller el-scooter to timer om ugen, samt at han ikke var i stand til at deltage på træningsture med …pigerne.

Klager har endvidere angivet, at han efter at have været på arbejde i 3 timer i sit fleksjob i … var fuldstændig udmattet og lå på sofaen i hjemmet resten af dagen, samt at han ikke trænede [sport] de dage, hvor han havde været på arbejde.
…
Idet aktivitetsniveauet ikke forekom foreneligt med Klagers afgivne oplysninger, blev det besluttet at gennemføre nærmere undersøgelser af Klagers aktivitetsniveau.

Der blev derfor foretaget observationer i perioden fra november 2013 til april 2014, i alt over 11 gange, og hvor Klager udviste et aktivitetsniveau, som er helt åbenbart uforeneligt med de afgivne oplysninger. Der foreligger videomateriale for 7 ud af de 11 dage. Videomateriale fremlægges som bilag E (vedlagt som USB-stick) og observationsrapport som bilag F.

Fra observationerne skal følgende særligt - og ikke udtømmende - fremhæves:

Tirsdag den 26. november 2013
Blev der foretaget observation i tidsrummet fra kl. 6.30 til 19.20, hvor Klager blandt andet var på arbejde. Han blev observeret gående uden brug af hjælpemidler, herunder med 4 indkøbsposer og på trappe. I tidsrummet 16.22. til 19.20 ophold og træning af piger i .... I den forbindelse blev Klager observeret i …, hvor han forestod træningen af pigerne. … Han stod det meste af tiden i ... og spillede bolde til pigerne, som lavede forskellige tekniske øvelser. Klager stod op hele tiden bortset fra to tidspunkter, hvor han sad ganske kort i rullestolen. Klager anvendte på intet tidspunkt krykkestok. Rullestolen stod ved siden af med bolde i. Klager blev observeret i at bukke sig ned og samle bolde op og virkede ikke smertepræget og gik rundt i ... uden at halte, ligesom han anvendte trappe, herunder bærende på en kasse sodavand uden besvær.

Tirsdag den 10. december 2013
Blev der foretaget observation i tidsrummet fra kl. 6.01 til 19.10, hvor det blandt andet blev observeret, at Klager var på arbejde, ude og handle og trænede …piger. Klager blev observeret gående uden brug af hjælpemidler og uden halten, og trænede …piger fra 16.35 til 19.08, og hvor han i denne periode sad i rullestolen omkring 15 minutter i alt. Klager brugte ikke krykkestokke eller andre hjælpemidler, ligesom han var i stand til at bukke knæene i betydeligt omfang.
…
Tirsdag den 18. februar 2014
Der blev foretaget observation i tidsrummet fra kl. 6.50 til 18.32. Klager blev blandt andet observeret på sin el-scooter om formiddagen og senere gående normalt uden brug af hjælpemidler, og i tidsrummet fra 16.35 til 18.30 i …, hvor han trænede piger i [boldsport].

Klager gik rundt i … og foretog træning og instruktion af pigerne. I tidsrummet 16.37 - 18.00 stod han op konstant. Klager simulerede et par gange at sparke mod en af [boldene]. I den forbindelse bukkede han let ned i sit venstre knæ, løftede højre ben og sparkede stående alene på venstre ben i denne position ud mod bolden med sit højre ben. Frem til 18.30 fortsatte han med at træne pigerne. I den forbindelse satte Klager sig ned i kort tid nogle få gange. Han var på et tidspunkt oppe i kantinen. Han gik op og ned af trappen (ca. 10 m og relativ stejl) uden at benytte hverken gelænder til at støtte eller tilhørende lift, som også var monteret ved trappen.

…
Tirsdag den 4. marts 2014
Der blev foretaget observation i tidsrummet fra 10.30 - 11.00 og fra 17.30 - 18.00. Klagers køretøj sås holdende på sædvanlig P-plads ved arbejdspladsen i …. Klager blev senere observeret i [træning].

Klager blev observeret stående i … i gang med at træne …piger. Han gik normalt rundt, støttende på begge ben og instruerede pigerne. Han gik flere gange fra den ene ende af banen til den anden for at instruere pigerne. Han hjalp med at rulle en måtte ud, hvor han bøjede sig normalt til gulvhøjde for at rette på måtten. Klager gik flere gange 5-10 m baglæns samtidigt med, at han instruerede pigerne, ligesom han flere gange - stående - viste dem finter, og hvor han skiftevis lagde hele vægten på højre og venstre ben. Han blev observeret gående normalt uden at halte, og rullestolen stod placeret ved indgangen til ... med tøj/tasker på sædet.

Tirsdag den 11. marts 2014
Der blev foretaget observation i tidsrummet fra 10.30 - 11.00 og fra 17.25 - 18.20. Klagers bil sås holdende på sædvanlig P-plads ved arbejdspladsen i … Han blev senere observeret i [træning].

I ... sås Klager i gang med at varme pigerne op til kamp, og det kunne konstateres, at der var hold fra to klubber på banen. Han gik rundt i ... uden brug af hjælpemidler. Der var ingen rullestol i ..., men en krykkestok stod op ad en skraldespand ved indgangen til ... ca. 20 m fra, hvor Klager gik rundt på banen. Der blev spillet kamp i tidsrummet fra kl. 18.00 - kl. 18.20, hvor han stod ved dommerpulten modsat indgangen. Han fungerede som eneste træner/udskiftningsleder for pigerne. Han stod op hele tiden og gik frem og tilbage omkring udskiftningsbænken, hvor han instruerede spillerne under kampen. På et tidspunkt satte han sig på hug nogle få sekunder og rejste sig hurtigt op igen. Klager viste ikke tegn på smerte eller ubehag i den forbindelse.

Torsdag den 13. marts 2014
Der blev foretaget observation i tidsrummet 17.30 - 18.00. Klagers bil holdt på sædvanlig invalideplads ved [træning].

I … kunne det konstateres, at han på sædvanlig vis var i gang med at træne pigerne. Der stod en rullestol placeret ved dommerpulten. Klager var oprejst og gående i hele tidsrummet. To gange blev det observeret, at han småløb/luntede sammen med en spiller fra midten af banen til målfeltet for at illustrere en øvelse.

Mandag den 28. april 2014
Der blev foretaget observation i tidsrummet 7.45 - 19.30. Klager blev blandt andet observeret gående uden brug af hjælpemidler. Han blev endvidere observeret ved … Hospital, hvor han parkerede ved invalidepladserne ved indgang 1. Han var alene i bilen. Klager kørte herefter i rullestol, påsat en krykkestok ved ryglænet, ind på hospitalet. Senere kom Klager kørende i rullestol hen til sin bil. Han klappede rullestolen sammen og lagde den, samt krykkestok, i bagagerummet, hvorefter han satte dig ind i sin bil og efter telefonering kørte mod sin bopæl. Ved ankomst til bopælens parkeringsplads steg han ud af bilen og gik direkte til trapperne og op af disse i retning mod bopælen. Han gjorde ikke brug af krykkestok eller andre hjælpemidler.

Tirsdag den 29. april 2014
Der blev foretaget observation i tidsrummet fra kl. 17.36 til kl. 17.55. Klager blev blandt andet observeret gående rundt i ... og talte med de øvrige trænere samt de piger, han trænede. Han anvendte ikke krykkestok eller rullestol og gik helt normalt rundt som tidligere observeret.

Rullestolen stod placeret det samme sted ved indgangen til …, hvor den tidligere er observeret, med diverse udstyr på sædet. Klager samlede pigerne ved …s udgang, hvor de fik en eller anden form for instruks. De gik herefter samlet hen til trappen og op til cafeteriet. Han blev hørt sige noget i retning af: "så går vi op på mit kontor", hvor der formentlig skulle afholdes spillermøde. Klager blev i den forbindelse observeret gående op ad trappen et skridt af gangen og havde fat i gelænderet. Han gjorde ikke brug af krykkestok eller andre hjælpemidler. Da han kom op gik han 30 - 40 m videre med pigerne til et mødelokale eller lignende. Han gik normalt og uden at halte. Umiddelbart var han den eneste træner, som gik med pigerne.
…
På baggrund af de udfærdigede speciallægeerklæringer med Klagers egne angivelser af hans funktionsbegrænsninger sammenholdt med den observerede adfærd fandt Selskabet, at Klager ikke kunne løfte bevisbyrden for, at hans erhvervsevne var nedsat i et dækningsberettigende omfang, jf. Selskabets brev af 21. juli 2014 til Klager, jf. **bilag G**.
Klager meddelte i e-mail af 28. august 2014, at han fortsat mente, at erhvervsevnen var nedsat i et dækningsberettigende omfang og anmodede om kopi af observationsmaterialet, jf. bilag H, hvilket blev sendt til Klager den 5. september 2014, jf. **bilag J**.

Uden svar fra Klager meddelte Selskabet i brev af 10. november 2014, at Klagers pensionsordning ville blive bragt til ophør, hvorfor Klager blev anmodet om at oplyse, om den opsparede værdi skulle overføres til andet pensionsinstitut, eller om genkøbsværdien skulle udbetales til Klager, jf. **bilag K**.

Idet Selskabet fortsat var uden svar fra Klager, meddelte Selskabet i sit brev af 9. december 2014, at genkøbsværdien efter fradrag af gebyrer og afgift ville blive udbetalt til Klager, jf. **bilag L**.

Klager nægtede at modtage genkøbsværdien, hvorfor denne blev returneret til selskabet. Selskabet meddelte herefter Klager, at udbetaling af værdien ville blive deponeret for Klagers regning, jf. **bilag M.**

Selskabets stillingtagen
…
Det fremhæves indledningsvis, at det er Klager, der til hver en tid under forsikringens løbetid bærer bevisbyrden for, at klager opfylder betingelserne for (fortsat) udbetaling. Det vil sige, at Klager til stadighed bærer bevisbyrden for, at hans erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad.

I relation til vurdering af erhvervsevne så er det Klagers generelle erhvervsevne, der skal vurderes. Dermed er det Klagers mulighed for i ethvert erhverv - under hensyntagen til Klagers helbred, uddannelse og tidligere beskæftigelse - at opnå en eventuel indtjening og/eller at kunne yde en arbejdsindsats på mere end 1/3. Det er uden betydning, om en eventuel udnyttelse af erhvervsevnen i sig selv medfører en indtægt. Afgørende er det, om en mulig udnyttelse af erhvervsevnen - eller dele heraf - ville muliggøre en erhvervsevne på 1/3 eller mere ved lønnet ansættelse.

Det er derfor uden betydning, om Klager/forsikringstager har valgt at udnytte sin erhvervsevne til udførelse af f.eks. frivilligt arbejde, herunder i [som træner], så længe det må antages, at denne udnyttelse af erhvervsevnen i realiteten ville kunne 'omsættes' til en erhvervsevne på det almindelige arbejdsmarked.

Det er i klagen angivet, at langt hovedparten af aktiviteterne er sket under indtagelse af smertestillende medicin, og der er i øvrigt henvist til udskrift af den medicin, som Klager indtager løbende.

Det er Selskabets opfattelse, at dette reelt set er uden betydning for vurdering af Klagers erhvervsevne. For det tilfælde, at Klager er i stand til at udføre arbejde og frivilligt arbejde m.v. i omfattende omfang under indtagelse af f.eks. smertestillende medicin, så må og skal dette indgå i den samlede bedømmelse af Klagers erhvervsevne, som således må antages at være mere end 1/3 - uanset at det herved antages, at erhvervsevnen søges opretholdt ved medicinering.

De seneste speciallægeerklæringer, herunder de afgivne oplysninger, er sammenholdt med den faktiske observerede adfærd og har blandt andet været forelagt for Selskabets lægekonsulent.

Selskabets lægekonsulent angiver, at forskellen mellem det observerede og angivelserne og konklusionerne i det lægelige materiale samt Klagers egne angivelser af (manglende) funktionsevne, er så markant, at erhvervsevnen ikke findes nedsat med 2/3.

Det er Selskabets opfattelse, at den observerede adfærd både viser og illustrerer en adfærd, som - selv med en forudsætning om vekslende smerteintensitet og "gode dage og dårlige dage" - må anses for uforenelig med de afgivne oplysninger.

De foretagne observationer, hvor Klager dels bærer 4 indkøbsposer og dels ad flere omgange går ubesværet på trappe, er i direkte uoverensstemmelse med de afgivne oplysninger. Tilsvarende for så vidt angår træningen i …, hvor Klager særligt den 10. december 2013 og den 18. februar 2014 står op stort set hele tiden i henholdsvis 47 og 45 minutter. Dette skal sættes i forhold til, at Klager over for neurologisk speciallæge … har oplyst, at han gennemførte trænerhvervet to timer om ugen siddende i kørestol.

Klager har endvidere angivet, at de dage, hvor han arbejder, ser han sig ikke i stand til at træne ... samtidig. Dette er imidlertid ikke i overensstemmelse med den observerede adfærd, hvor Klager flere gange har været på arbejde og efterfølgende trænet ... i et betydeligt antal timer.

Sammenfattende
Selskabet finder - som angivet - ikke anledning til at ændre afgørelsen om, at Klager ikke pr. 1. august 2014 har godtgjort - endsige sandsynliggjort - at hans erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende omfang. Dette særligt henset til de foretagne observationer af Klager.

På denne baggrund opretholder Selskabet tillige det fremsatte forbehold om krav på tilbagebetaling af ydelser for perioden fra under alle omstændigheder den 1. januar 2014 til den 31. juli 2014. Selskabet har pt. besluttet ikke at iværksætte procedure for tilbagebetaling, idet Selskabet for det første vil afvente ankenævnets kendelse, og for det andet vil Selskabet herefter vurdere, om kravet på tilbagebetaling de facto vil blive gjort gældende, herunder til eventuel modregning i forhold til eventuelle fremtidige krav under forsikringen.

Det skal dog samtidig og for en ordens skyld bemærkes, at Selskabet på nuværende tidspunkt ikke har fremsat tilbagebetalingskravet. Selskabet har imidlertid deponeret Klagers opsparede depot fratrukket gebyrer og afgift til Staten."

I forsikringsbetingelserne hedder det bl.a.:

"§ 6 Invaliditet

…

Stk. 2

Ret til invalideydelse og/eller præmiefritagelse har den forsikrede, der på grund af sygdom eller ulykkestilfælde mister sin erhvervsevne uden, at det skyldes forsæt, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Stk. 3

Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til udbetaling af invalideydelse og/eller præmiefritagelse foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til - bedømt under hensyn til hans nuværende tilstand, hans uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

…

Stk. 5

Selskabet kan til enhver tid kræve dokumentation for, at forsikredes erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller derunder. Selskabet kan forlange de oplysninger, det anser for nødvendige til bedømmelse heraf.

Stk. 6

Præmiefritagelse respektive udbetaling af invalidepension får virkning fra den dag, nedsættelsen af erhvervsevnen har varet uafbrudt i 3 måneder. Krav om præmiefritagelse og udbetaling af forsikringsydelsen i tilfælde af midlertidig
uarbejdsdygtighed eller varigt tab af arbejdsevne skal fremsættes inden 1 år efter det tidspunkt, da forsikringstageren har fået kundskab om de omstændigheder, der begrunder kravet. Forsikringen omfatter ikke dækning for tiden forud for fremsættelsen af kravet, hvis dette først rejses efter, at der er forløbet 1 år.

…

Stk. 9

For at udbetaling af invalidesum kan finde sted, skal nedsættelse af erhvervsevnen til 1/3 eller derunder skønnes at være en varig karakter. Det skal således være overvejende sandsynligt, at erhvervsevnen - trods lægelig behandling, omskoling, optræning eller uddannelse - er og fortsat må anses at være nedsat til 1/3 eller derunder."

Nævnet udtaler

Klageren, der er født i 1969, har i perioden 18/11 2004 til 31/7 2014 fået udbetalt forsikringsydelse samt præmiefritagelse ved tab af erhvervsevne på grund af en knæskade. Han har siden 2007 arbejdet i fleksjob 9 timer ugentligt.

Efter have foretaget observationer af klageren over en periode på et halvt år i 2013 og 2014 har selskabet stoppet præmiefritagelsen og udbetaling af forsikringsydelse med henvisning til, at klageren ikke har bevist, at hans erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad.

I neurologisk speciallægeerklæring af 13/5 2014 fremgår det bl.a. at klagerens funktionsniveau er betydeligt nedsat, og at han transporterer sig rundt med kørestol, elscooter eller krykkestokke på kortere distancer, at han alene kan varetage sit frivillige trænerjob siddende i kørestol/el scooter og kun på dage, hvor han ikke har været i fleksjob, samt at han har meget svært ved at gå på trapper.

Det fremgår af notaterne om selskabets videodokumenterede observationer af klageren, at han ved flere lejligheder har bevæget sig rundt uden hjælpemidler, at han kun kortvarigt benytter sin kørestol under sit trænerarbejde, og at han er set gå op af trapper uden behov for hjælpemidler. Herudover fremgår det, at klageren flere gange har været på arbejde og har udført trænerarbejde på samme dag.

Efter en gennemgang af sagen – herunder det oplyste om videoovervågningen af klageren og sagens lægelige og kommunale bilag – finder nævnet efter en samlet vurdering, ikke grundlag for at kritisere, at selskabet har afvist at udbetale helbredsbetingede ydelser efter den 31/7 2014 til klageren med henvisning til, at klageren ikke har bevist, at hans erhvervsevne efter dette tidspunkt er nedsat med 2/3 eller derover.

Nævnet har ved sin vurdering lagt vægt på, at klageren har knægener, som må antages at nedsætte hans erhvervsevne i ikke ubetydeligt omfang. Heroverfor har nævnet tillige tillagt det vægt, at klageren er ansat i fleksjob 9 timer om ugen, og at han fungerer som træner, ligesom nævnet har lagt vægt på det funktionsniveau, som selskabets overvågning af klageren – trods hans gener - har dokumenteret.

15. 87589

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Carsten Sennels